

DEBRECZENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Szerkesztőség: Gőnczy-utca 3. sz.

Kiadóhivatal: Morgó-utca 39. sz.

Megjelenik havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:
GYÖKÖSSY ENDRE.

Főmunkatársak:
BAJA MIHÁLY, SZARKA LAJOS.

Kiadóhivatali főnök:
BÉRCZY LÁSZLÓ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 korona.

Fél évre . . . . . 2 „

Egyetemi és akadémiai polgároknak, önképző-
köröknek:

Egész évre . . . . . 3 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A mi programmunk.

Azon tervek közül, melyeket a Nemzeti Ideálban mi is helyeseltünk, van több olyan, mit kollégiumunk ifjúsága már régen megvalósított.

Az *University Extension*-féle — ha formájában nem is ugyanaz, de eredményében hasonló üdvös hatású összekötetés az ifjúság és a nép között virágzik nálunk nemcsak a legáció intézménye, hanem vidéki kirándulások, ott ünnepélyek, felolvasások, szavalatok tartása által is. Új irányu tevékenységre itt nincs is szükség, legfeljebb a régi folytatására, illetőleg fejlesztésére.

Örömmel, lelkesedéssel ragadunk meg minden alkalmat, hogy úgy magunk, mint a nagy közönség hazafias érzületét, hazánk nagyjai iránt való kegyeletét istápoljuk hazafias ünnepélyek tartásával. Hogy célunkat megközelítettük, mutatják azok a tömött sorok, melyekkel egy-egy ünnepélyünkön közönségünk részt vesz.

Az az egész világot átjáró új kozmopolita, vallástalan, erkölcsileg súlyodt irány, mit a Nemzeti Ideál emleget, nálunk — hála Istennek — egyáltalában nem jelentkezik. A kollégium falai között, persze a természetes haladás kívánatai szerint ugyanaz a régi diák-élet folyik most is, szórakozásaiban, mulatozásaiban ment minden idegen szellemtől; azok a bizonyos „züllések” annyira nem hódítottak tért közöttünk, hogy „kurucz brigád”-féle kompánia alakítására semmi szükségünk.

Az általános diák-jelvény viselését kötelezőnek magunkra nézve is elfogadjuk. A honiipar pártolására legközelebb megteesszük az első lépést a magyar ruha viselésének elfogadásával. A legközelebbi ifjúsági gyűlésen ki akarja ugyanis mondani ifjúságunk, hogy *ünnepélyes alkalmakkor óhajtja a magyar ruha viselését.* Habár kötelezőleg mindenkire ezt ki nem is mondhatjuk, mindenesetre lesznek, — sőt már

vannak is, kik örömmel öltik fel őseink ruházatát.

Legfontosabb tennivalónk, ifjúsági életünkre messze kiható tervünk az **Akadémiai kör** megalkotása.

Szinte csodálatos az a nemtörődömség, melyel több 300 tagból álló akadémiai hallgatóságunk türte a mostani állapotokat. Főiskolánk falai közt nincs otthonunk, hol szabad időnket testet-lelket edző egészséges szórakozással eltölthetnénk, nincs összekötő kapcsunk, melyben a különböző elemek egygyé összeforrva, közösen munkálhatnának, építenének. Exponált ifjúsági helyzetünkben az avult intézmények nehézkes jármában alig tudunk mozogni s csak óriási erőtesztéssel tudunk elérni valamelyes eredményt. Nincs hivatalos képviselőtünk, mely által meggyőződésünket, céljainkat kifejezésre juttathatnánk, mert míg egy-egy ifjúsági gyűlésbe összefövünk, a legszebb terv is, a legszebb ideál is veszt közvetlenségéből. Ez a nehéz forma is bizonytalan, mert nincs semmi törvényes alapja s ha csak kissé megrendülne az összetartás akadémiai ifjúsága között, egy kisebbségben levő, de talán erőszakos töredék képes lehetne megakadályozni minden munkálkodást. A sok egyesület külön-külön óriási erőfeszítéssel tartja fenn magát, ha pedig kissé lanyha az ifjúsági élet, az existenciájáért folytatott harczban alig képes megfelelni céljának. Lapunk, a „Főiskolai Lapok” folyton anyagi terhek alatt nyög s csak egyesek áldozatkészsége csaknem emberi erőn túlmenő munkásságával képes fenn maradni.

Mindezen segíteni kell! Új levegőre van szükségünk, hogy a multhoz való érthetetlen ragaszkodásunk a végsőre ne juttasson és ifjúsági életünkben tespedés ne álljon be.

Új viszonyokat kell teremteni, otthont kell adni az ifjúságnak, együtt működés által emelni

az összetartozás érzetét, szerves kapcsolatban egyesíteni a különböző elemeket, a tudomány csarnokában otthont teremteni!

A régebben megindított mozgalmakat meg-
hiúsította egyesek szűk látköre, kik görcsösen
ragaszkodtak a bomladozó múlt maradványaihoz
és elébe állottak a természetes haladás folyamának.

De most félre ellenvetésekkel, kik a csökö-
nyös maradiság veszélyes semmittevésével akar-
játok tovább tengetni életünket! Az avult
formákhoz, a régi időben talán megfelelő, de a
korviszonyoktól elmaradt intézményekhez ra-
ragaszkodni bolondság. Az intő szót észre nem
venni mulasztás, fülünket pedig előle előre be-
dugni bűn, melyért felelősek vagyunk a jövőnek.

Ez évben oly pezsgő az élet kollégiumunk
falai között, oly nagy a tenni vágyók száma,
hogy e legjobb alkalmat elszalasztani nem sza-
bad. Egyesüljünk, mert csak úgy létezhetünk, ha
céljaink vannak. Gyűljünk össze, tartsunk ifjúsági
gyűlést, mondjuk ki, hogy megalakítjuk az
Akadémia kört, küldjünk ki egy bizottságot,
melynek erkölcsi kötelessége legyen — nem a
bizottságok szokása szerint a semmittevés —
tervet készíteni, a részleteket megállapítani

Kérjük meg tanári karunkat, hogy segítsen
tanácssal, tettel, pártfogással. Tanári karunknak
az ifjúság ügyei iránt többször kimutatott érdek-
lődéséből bizton remélhetjük a támogatást, mert
a mi tanári karunk nem zárkozhatik el olyan
elől, mit a szükségesség feltétlenül parancsol.

Részlet kérdéseket megállapítani majd a
kiküldendő bizottság feladata lenne. A segítő-
egyesületeket, kivéve a többi egyleteknek, termé-
szetesen be kell olvadniok, mint szakosztályok-
nak. A mit így esetleg önállóságukból vesz-
tenének, azt a hagyományt, mit feláldoznának,
százszorosán kárpótolná az a pezsgőbb élet, mely
az A. K. felállításával egész ifjúsági életünket fel-
villanyozná.

Mert régen úgy is jó volt, abból nem követ-
kezik, hogy mindig jó marad s a mint a hagyomá-
nyokhoz való ragaszkodás egy bizonyos fokig
erény, a tradíciók leple alatt csökönyös maradiság
a józan fejlődést, a kor szelleméhez való alkalmaz-
kodást akadályozza meg s ép oly veszélyes, mint a
hebehurgya újítás.

Vigyázzunk, hogy készületlenül ne találjanak
főiskolánk kebelében remélt nagy átalakulások s
akkor ne kelljen kapkodnunk, míg így más ifjú-

T Á R C Z A.

Anyám dorgál.

*Tíz éve csak, tíz röpke éve még
S mosolygó emlék lett belőle már.
A dalra akkor ügyet sem veték,
Magas honáért tetszett a madár,
S rabló örömmel kúsztam fenn a fán . . .
Megdorgált aztán érte jó anyám.*

*Kiszöktünk olykor zúgó fák alá
S erdő mélyén, kis ösvény mentiben
El-elmondtuk a szabadság dalát,
Ott, hol egy honvéd vértanu pihen,
S a sirnál bukkant még az este ránk,
Megdorgált aztán érte jó anyánk.*

*Valánk ám olykor mi is katonák,
— Enyém volt ép a »magyarok« hada
Vigan üztük a harc vészölovát
S az eszharangszó vetett csak haza,
Ahol aggódva vártak már reánk.
Meg is dorgált ám érte jó anyánk.*

*Aztán a párna hitt, hitt édesen,
Én székről székre szórtam el ruhám.
Lelkem ott járt a hősi képeken,*

— *A menybetán — és... nem imádkozám.
Anyám meglátta s érte engemet
Feddő jósággal újra büntetett.*

*Ugy fájt nekem a dorgálás szava.
Hogy én anyámnak olyan rossz vagyok.
Oh mennyivel jobb más édes anya,
Hiszen fiaik mindig szabadok,
Mint kis csikó a rónák asztalán . . .
Te meg csak őrzessz, dorgálgatsz anyám! . . .*

*Tíz éve múlt, tíz hosszú éve már
S pehelyző állal im szabad vagyok.
A feddés szűnik s óh be kár, be fáj,
Hogy itt a harcban ritkán sirhatok
Dorgáló szódnak édes balzsamán,
Hajh! már örömmel hallanám anyám.*

*Óh hát ha olykor félre ránt a súly,
Amit az élet vállaimra ejt.
Szabad rabságban lelkem ittasúl
S imádkozni tán szívem elfelejt:
Add vissza üdvöm, pillants óva rám,
Dorgálj meg újra édes jó anyám.*

Madai Gyula.

sági életünkhez simult Akadémiai körrel nyugodtan várhatjuk az egyetem felállítását.

Dolgozzunk, haladjunk, tegyük félre az elfoglaltságot s nemuljon minden ellenkező szó, mert ha nem teszünk semmit, a jövő kor majd méltán tesz felelőssé bennünket!

Fráter Ernő.

Hozzuk haza a zászlónkat!

Ismeretes mindnyájunk előtt az a fontos szerep, melyet az 1848–49-ik évi szabadságharcban Debreczen városa, ebben különösen e mi kollégiumunk és ennek ifjúsága játszott. Mert nagy és fontos csatának színhelye volt e város, kollégiumunkból az ország sorsa intéztetett és a mi ősi alma materünk kétszer is rajt bocsájtott ki magából, hogy a kik szívükben hordozák a hazát, karddal cserélve fel a könyveket, szolgálnak azt künn a harc mezején.

A debreczeni csatát felírta lapjaira a történelem. Hogy mily fontos tényeknek, fenséges eszméknek volt kiinduló pontja, színhelye kollégiumunk, ebben oratoriumunk, de rajta kívül Nagytemplomunk is, őrzik a feljegyzések és a —

bár már halványodó — köztudat. De hogy maga e kollégium ifjúsága is részt vett e páratlan szabadságharcban szíve melegével, kardja s karja erejével: ugyan a régiek elhúltával mi fogja őrizni?...

Egy zászlónk volt, mely tőlük maradt ránk emlékül és örökségül, tetteink irányítójaul és tetteik őrizőjéül, — de a mely kincsünk elveszett, elvétellett.

Elmondom e zászló történetét, úgy a mint azt Lugossy Józsefnek följegyzéseiből, Szoboszlai Papp István *Naplójából* sikerült összeállítanom, kiegészítve azon adatokkal, melyeket előszóbeli előadások nyomán nagytiszteletű Ferenczy Gyula ur volt szíves velem közölni.

Az 1849-ik év június 16, 17-én tartott egyházkerületi gyűlésen özvegy Boronkay Klára szül Vass grófné 1000 pengő forint értékű díszzászlót ajánlott be, mint a *főtanodának* szánt ajándékot. Az egyházkerületi gyűlés Szűcs István és Révész Bálint akkori tanárokat bizta meg a díszzászló megköszönésével és átvételével, a kik június 18-án Vass grófnénál megjelenván, a becses ajándékot átvették és két cseléd által a könyvtárba hozatván, átadták azt az akkori könyvtári

Hátha igazuk van?

— A „Debreczeni Főiskolai Lapok“ eredeti árcsúja. —

Irta: Gyökössy Endre.

Segédtanárnak jött egy alföldi kisebb városba a — kis tanár.

Szorgalmas emberke volt, annál is inkább, mert most készült az utolsó vizsgára. Álattant, növénytant, ásványtant és vegytant tanított. — Örökösen a gimnázium muzeumban szorgoskodott; rendezgette a kitömött állatokat, a préselt növényeket, az összegyűjtött ásványokat, azonfelül szorgalomból a régi pénzeket. S e nem valami költői toglalkozás közepette is — szerelmes lett szegény!

*

— Tessék jól megnézni hölgyeim! Igazi amerikai kolibrik, gyönyörű példányok!

— Valóban szépek. A tavaszi kalapomnál egy épen ilyen van! — jegyzi meg a csintalan Irmuska.

— De tanár ur, én jobban szeretném a növényeket nézegetni; szenvedélyes növénygyűjtő vagyok. Nem lenne szíves megmutogatni? — kérdi az ovodásnő, Irmuska nagynénikéje.

Ketten voltak ugyanis a kis tanár vendégei most a gimnázium muzeumban. Irmuska csinos, barna fiatal leány: csupa tűz, csupa élet; s az ovodásnő: szép magas, bizony valamikor nagyon szép lehetett.

— Akkor a másik terembe sétáljunk át, azt a szép növénygyűjteményt valóban érdemes lesz megnézegetni, egyedül erre lehet büszke iskolánk, páratlan kérem, páratlan.

— Hát csak tessék. Én itt maradok. Érdekel is engem az a sok szinehagyott virág; nem sokkal érdekesebbek ezek a kitömött állatok, ha mindjárt majom is? Ugy-e tanár ur? — kérdi mosolyogva a hamis Irmuska.

— Teljesen igaza van Irmuska nagysádnak is.

— Hát akkor vezesse át a másik terembe Betti nénit — így hívta nagy nénikéjét, a nagy ovodásnőt — de aztán jöjjön vissza, magyarázzon meg nekem mindent.

— Igen, igen! Tehát bocsánat egy pillanatra... jövök tüstént, csak a leltározó füzeteket keresem elő, hogy őnagyságának rendelkezésére bocsáthassam.

segédnek, Révész Imrének. A csakhamar ezután bekövetkezett események s nevezetesen a császári orosz csapatoknak a kollégium épületébe lett beszállásolása folytán a könyvtár s különösen az éremgyűjtemény értékesebb czikkei a zászlóval s a levéltári irományokkal együtt lehetőleg elrejtettek s így lőn az, hogy a nyugalom végleges helyreálltával, miközben az ajándékozó Vass grófné Debreczenből elköltözött s az akkori igazgató is meghalt, az ajándékozás történetének részletei lassankint feledésbe mentek és így a zászló, mint csupa praetiosum, a lefolyt idők több ily bizonytalan eredetű maradványával együtt a könyvtárban őriztetett. Eleinte a zászlót a könyvtár karzatán egy sor könyv háta mögé fektetve tartották, nehezen kezelhetőségénél fogva a könyvtárlátogatók határozott kívánságára is csak ritkán mutatva elő; később azonban, midőn valahogy híre ment, hogy a könyvtárban egy pompás zászló van, midőn azt mind többen és többen óhajtották látni, az akkori könyvtárigazgató Lugossy József elhatározta, hogy a kérdéses zászlót a közönség vágya elől teljesen elvonja.

E czélból 1852-ben a zászló nyelét ketté vágatta s a két darabban levő zászlót Szabó Gábor

könyvtári adjunktus segítségével lebocsájtotta a fentebb említett könyvsor mögött levő üregbe, mely üregről, annak hollétéről azonban maga nagy tiszteletű Ferenczy Gyula, könyvtárunk mostani igazgatója sem tud semmit. Ezen üregnek nyílását aztán csavarral elzáratta, azon határozott utasítást adván a könyvtársegédnek, hogy a zászló megléte, félretevése, hol léte, — titok legyen. A mint Lugossynak feljegyzéseiből következtethetjük, tervbe volt véve úgy a zászlónak, mint a többi, a szabadságharcz idején és után keletkezett, a nyilvánosság elől összesen elvonandó czikkének egy fülkeszerű szobába való elhelyezése, mely azonban a szoba fölszerelésének lassú haladása miatt nem volt teljesen kivihető úgy, hogy még 1854. február 7-én a zászlónak ide való áttétele nem volt végrehajtva.

A zászlónak további történetére vonatkozólag nincs semmiféle adatunk egész addig, míg az 1854-iki év augusztusában egy helytartósági rendelet a könyvtárban található forradalmi pénzjegyeket stb. megsemmisíttetni, a tilalmas könyveket, hirlapokat, röpiratokat stb. átvétetni s felküldetni parancsolta. Az átadást Lugossy, a tiszántúli egyházkerület superintendense: Szoboszlai Papp

Irmuska maga maradt s halkan motyogott:

— Az életembe fogadok, hogy ez a kis tanár bácsi szerelmes belém. Csak ne volna olyan pirinkó, talán még a kathedrából se látszik ki? Hanem valóságos zsidó rabbi abban a hosszú, fekete kabátban, avval a kecske-szakállal.

— Pszt!... még meghallják.. No csak boldulj kis tanár bácsi, legalább egygyel több lesz azok száma, a kiket már eddig — kikoszaroztam.

Nagy büszkén felcsapta fejét s gunyos mosolylyal sétálgatott, várta kis tanár bácsiját... és jött is az csakhamar.

— Itt volnék, itt volnék — hajlongott — mit parancsol? A legszivesebben, a legnagyobb örömmel megmutogatok s megmagyarázok mindent magácskáknak, ha meg nem haragszik e megszólításért?

— Sose fáradjon tanár úr. Hanem nincs itt szék, komolyan mondom, már fáradt vagyok, de meg meg is untam ezt a sok tömött állatot, vagy tudom is én mit, nézegetni. Le szeretnék ülni.

— Azonnal kérem, azonnal.

Avval egy csomó poros aktát szedett le egyik sarokban nyögő székről, gondosan megtörölgette s megkinálta vele Irmuskát.

— Hát igen?!... Igaza van nagysádnak — teljes igaza, — megunhatja az ember e sok tömött állatot, vagy tudom is én mit — kezdé a kis tanár a szerelem lágyan suttogó hangján.

— Én olyan szívesen forgolódtam, tettem vettem ezelőtt, de amióta magácskát ismerem...

— Azóta, tanár ur?

— Azóta jobban szeretnék örökösen magácska körül forgolódni.

— Ugyan, ne tréfáljon már tanár ur!?

— Nem tréfálok kedves Irmuska — kezdé hangosabban a kis tanár: ezelőtt életem is fel tudtam volna áldozni, hogy egy strucz tojást szerezzek a muzeumnak, de azóta, azóta csak önért élek, önért tudnék — meghalni is.

— Szóval, szerelmes tanár ur, szerelmes?

— Az vagyok! — mondá olyan hangon, mint a ki nagy bűnét bevallotta s az ítéletet várja.

— No ha életét is fel tudná érettem áldozni,

István azon kijelentésére: parancsolom, hogy azt teljesítse, eszközölje is. És a második elkobzás alkalmával elvitt dolgok jegyzékében ott van a fentebb említett zászló is, a mi világos bizonyítéka annak, hogy a zászlót tényleg elvitték. A legerősebb bizonyíték különben magának az átvevő Schönbern főhadnagynak 1854. márczius 23-án kiállított következő átvételi elismerése: „Kraft dessen bestättiget wird, dass der Gefertigte vom Herre Statthalterei Rath und Bürgermeister von Csorba eine praetiose Fahne zur Uibergabe höhere Orts unter heitigen Tage richtig übernommen hat.“

Az a körülmény, hogy a Szoboszlai Papp István naplójában 1854. augusztus 9-ike van felemlítve, mint a mely napon Reviczky Menyhért megyefőnök kocsiját érte leküldvén felszólította, miszerint a könyvtárban jelenjék meg, hogy a felsőségre hivatkozó Lugossynak rendelje meg a Verzeichnisban foglalt tárgyaknak át és kiadását mely szerint az átadás augusztus 9-én történt volna, holott Schönbern márczius 23-ról állította *csupán a zászló átvételét* igazoló elismervényt, nem támaszthat kétséget az iránt, hogy mindkét helyen ugyanezen Vass grófné által ajándékozott

ifjusági zászlóról van szó. Valószínűnek tartom, hogy a zászlót már márczius 23-án átvette Schönbern, — erre utal pusztán a zászlóra vonatkozó átvételi elismerés, — míg a többi tárgyakas csak augusztus 9-én kobzották el. Mikor aztán az elkobzott tárgyak jegyzékét összeállították, hogy e jegyzék teljes legyen, besorozták abba a már korábban elvitt zászlót is, és így foglal az helyet az aug. 9-én konfiskált tárgyak jegyzékében

Ránk nézve azonban a *mikor* kérdés csak kis jelentőséggel bír. A fő maga a tény, hogy elvitték a mi zászlónkat, a mi kincsünket.

Mert kincs volt e zászló ránk nézve. Kincs kétszeresen. Hiszen míg egy részről szabadság harczunknak egyik igen becses ereklýje, más-részről pedig kincsünk azért, mert a honvédő polgári őrsereghez magát önként felajánlott debreczeni főiskolai ifjuság, a mi dicső elődeink zászlója volt

Gyöngye vagyok ahhoz, hogy szavamba szívemnek minden melegét, lelkemnek minden forróságát beleírjam. Nincs is szükségem rá. A ti multat ápolni tudó, a haza sorsát jövőre munkálni akaró lelkeknek lelkesedést merítheti a bár egyszerű

tanár ur, vágassa le szakállát, mert valóságos zsidó rabbi így.

S mielőtt felelt volna a kis tanár, belépett a nagy ovodásnő, a szenvedélyes növény-gyűjtő, ki nagy hamar meguntta egyedül a növények tanulmányozását.

— Menjünk Irma!

S hiába marasztalta őket a kis tanár. De Imruska az ajtóból még egyszer visszakiáltotta:

— Levágassa szakállát!

*

— Tőlem beszélhet Betti néni akármit is. „Letette a vizsgát, lette a vizsgát.“ Hát bánom is én; tőlem letehet, százszor is, még olyan jelesen is, én nem szeretem, ki sem állhatom, gyűlölöm.

S nagy durczásan járt le-fel a szobában.

— Nem jól beszélsz, Irma, nem jól beszélsz. Manapság már nagyon jó állás a tanárság: biztos évi fizetés, nyugdíj. De meg nem is olyan csunya ember, nem tesz az semmit, hogy olyan kicsike, elvégre is arról nem tehet szegény, de látod mennyire szeret, még a szakállát is levágatta a kedvéért

— Mit törődöm én avval; hanem most engem oktatni akar Betti néni, pedig hát épen így kosarazgatta ki kérőit egykor.

— Épen azért oktatnálak most. Emlékezhetsz reám, szép lány voltam, büszke voltam, mint te és már a harminczhatodik ibolyanyilást is megértem — férj nélkül. Eléggé siratom büszkeségemet most, azért kell nyomorognom, más gyermekeivel bajlódnom. Látod, látod, most jó volna egy ilyen — pirinkó férj is.

— Hahaha! Nagyszerű. De ezen segíteni is lehet!

— Nem szégyenled magad, ki tudod nevetni nagynénédet. Ez nem szép tőled.

— Bocsánat nénikém, de olyan kitűnő gondolat cikizgott át agyamon abban a pillanatban. Tudja mit Betti néni? Ha a kis tanár hozzánk jön, ugyis mindig Betti nénivel mulat, én ha csak lehet mindig megszököm előle, így hát legjobb lesz ha én haza megyek Somogyba s evvel megértetem a kis tanár bácsival, hogy reám ne számítsa. De a néni meg azontul is szívesen látja s majd csak

szavakkal elmondott, de önmagában véve is fen-
séges tényből. Csak azt vallom, hogy annak a
magyar Debreczennek magyar ifjúsága, mely város
a szabadságharcban oly nevezetes csata színhelye
volt; annak a kollegiumnak gyermekei, melyből
a haza sorsa intéztetett, melynek falairól nagy-
tettek emléke beszél hozzánk lépten-nyomon; azon
kollegiumi ifjaknak utódai, kik egyik kezükben
könyvvel a tudományért, másik kezükben karddal
a szabadságért küzdöttek, — mi midőn az önálló
működés terére léptünk; midőn, ha hallgatagon
is, a pesti egyetemi ifjúság *Nemzeti Ideáljával*
szemben egy másik, nem kevésbé hazafias, nem
kevesbé nemzeti, erőknek, tehetségeinknek, hi-
vatásunknak pedig sokkal inkább, sőt egyedül
megfelelő másik ideált állítottunk fel; midőn azt
az ideált: az ideálban foglaltató egyes eszméknek
megvalósítását, tetté jegeczésítését munkába
akarjuk venni, — méltóbban nem kezdhetjük meg
működésünket, mint ha mozgalmat indítunk e
zászlónak visszaszerzésére.

A *mienk* volt az, *tőlünk* vették el, *nekünk*
kell azt visszakérnünk, hogy legyen az köztünk
nem harci jelvény, de a *békének* szimboluma,
legyen tetteinknek rugója és irányítója, legyen az

a bűvös eszköz, az a varázserő, mely a vallásfe-
lekezeti ellentéteket eltüntetve, tagjává tegyen
mindönket egyen-egyen és összesen a mielő val-
lásunknak, a magyar haza szeretetének, a magyar
honszerelem vallásának.

Legyen ez az ügy mindnyájunk ügye.

A visszaszerzés munkája mindnyájunknak
munkája.

A minthogy a zászlót mindnyájan magunké-
nak, közös kincsünknek valljuk.

Hozzuk haza a zászlónkat!

Szarka Lajos.

Zágoni Mikes Kelemen.

Nagyszerű de e mellett elszomorító indító ok
késztet arra, hogy a nagy nemzeti hősről és íróról,
a kin ifjúságom első órájától kezdve rajongó sze-
retettel csüggök, e lap hasábjain és ez alkalom-
mal megemlékezzem. Mikesnek derék lelkes hívei
ugyanis szobrot akarnak emelni az író és hős szülő-
helyén Zágonban, hogy fenthangon hirdesse a hazafi-
ság és irodalmi munkásság elévülhetetlen becsét
és ugyan ki volna az, aki ez eszme hallattára ne
érezne örömet lelkében? De ha tudjuk azt, hogy

összeegyeznék valahogy, hiszen érti annak a mód-
ját Betti néni?!

— Jó jó, csak gunyolódj! És azt hiszed, hogy
volna hozzá szívem, mikor látom, hogy téged
szeret s magamat varrnám mégis nyakába Rosszul
ismersz hugocskám, mondhatom, nagyon rosszul
ismersz.

*

Az egész város találgatta, hogy a víg, a paj-
zán, az ifjúságtól rajongással körül vett Irmuska
miért hagyta el oly hirtelen, oly váratlanul néni-
káját, miért ment haza, Somogyba, mikor itt olyan
jól mulatott?

Csakhamar helyesen a kis tanárral hozták
összefüggésbe a távozást és sajnálták szegény kis
emberkét.

De annak már semmiképen sem tudtak nyo-
mára jönni, hogy miért jár még azután is a kis
tanár az... az ovodába, mikor már régen haza
ment Irmuska?

Egy csintalan, fecsegő tavaszi nap elárulta
ezt is: a kis tanár, meg a nagy ovodásnő az nap
váltottak — jegyet.

Mennyivel jobban sajnálták most e szegény
kis emberkét Ő huszonöt éves, menyasszonya
— harminczhat, Óh! hát ki ne sajnálta volna?!

Az egész város róluk beszélt, de ők nem tö-
rődtek semmivel, csakhamar meg is tartották a
lakadalmat, lakadalmas nép nélkül.

És azóta van beszéd: az asszonynépség az
asszonyra vet, hogy tönkre tette jövőjét, boldog-
ságát annak a törekvő fiatal tanárnak; a férfiak:
a kis tanárt tartják hibásnak, ostobának, hogy olyan
vén leányt vett el.

Pedig hát lehetnek boldogok is

Olyan nagy gyönyörűséggel eljátszanak dél-
utánonként kis aranyos babájukkal, a kis Margit-
kával. Nem adná a kis tanár a világ minden kin-
cséért sem kis leányát, de a nagy óvodásnő meg
— ugy se!

A kik nem beszélnek róluk semmit, csak a
kis tanár folyton haloványabb, haloványabb arcát
figyelik. csak azok sejtik, de a világért sem mon-
danák, hogy még most is szereti Irmuskát, hogy
titokban most is őt siratgatja a kis tanár.

... Hátha igazuk van?...

a szoborelőkészítő bizottság már 5 évvel ezelőtt közölte kérését az ország lakosaival és megvallva az igazat, leginkább süket fülekre talált, gondolkodóba esünk, hogy a *magyar nemzet faji jellege elvesztette a multban ismeretes és drága zománczát*; a multak tiszteletben tartását és az elhunyt nagy nemzeti hősök kultuszát?!

Nem, én nem tudom hinni, hogy ne tudnánk emlékezni a régiekről és épen az eltűnt idők tisztaságáról, Mikes Kelemenről! S ha a hálás kegyelet szent tüze kialvó fében van a haza néhány hűtlen gyermekének szívében, az előkészítő bizottsággal együtt én is hozzátok fordulok hazám ifjúsága; szerezzétek vissza, de nem, nem... hisz erre nincs szükség, kemény kifejezéssel éltem, gyujtsátok lángra a mult idők iránt való lelkesedés lanyhán égő tüzeit, ne engedjétek csorbát ejteni a magyar irodalomtörténet, hazafiúi hűség becsületén, Mikes Kelemen egyéniségén!

Nézzetek ő reá, ki virágzó ifju korában kész lemondani az élet gyönyöreiről, hazája kies völgyeiről és hegyeiről csak azért, mert „igen szerette az öreg fejedelmet.” Megosztja véle a bujdosás kenyerét, a nélkülözés ezerféle gondját, a hontalanság kínzó gyötrelmét, mert szabadságszerető lelke zárt kalitkákat nem tűrhet!

Nézzetek ő reá, ki az öreg Rákóczi halálán őszinte, bánatos könnyeket hullat, „mert a keserűségnek ködjé valóban reájok szállott” s noha egyedül hallgatja tenger mormolását, nem akar visszatérni szeretett hazájába, mert a Zágon-felé mutató csillag ragyogása nagyon halovány, nem teszi ragyogóvá Erdély szabadságának izzó tüze. És nézzétek őt a magyar prózai nyelv első igazi ihletett mesterét, kinek kellemben gazdag, mesterkéletlen, szívhez szóló és szívet megragadó tropusai ma is mintaképül szolgálnak! És ha így a mult idők nagy alakja szemtől-szembe áll előttetek, bizonyára megtesztok annyit, — amennyit a szoborelőkészítő bizottság tőletek kér, — hogy alma materetek falai között a tél folyamán irodalmi estélyt rendeztek és a befolyó bármily csekély adományt Mikes szobra javára fordítjátok.

Főképpen hozzátok szólok főiskolánk ifjúsága, kedves barátaim! Ti mint a Magyar Irodalmi Társulat tagjai, kétszeres mértékben vagytok kötelezve Mikes emlékének hű ápolására, hiszen a

társulat dicső multja és városunk magyar szelleme egyaránt munkára szól it benneteket!

Fel tehát, tegyük meg a magunkét s mi velünk együtt e hazának minden iskolája! Erdélynek gyönyörűségei végvármegyéjében hadd álljon büszkén, magasan Mikes szobra s a környéken lakó oláhságnak hadd hirdesse a magyar faj szellemi fölényét. S akkor a nagy bujdosó lelke bizonyára visszaszáll a honi földre, hol a multak emlékének kegyeletes megőrzése és hazafiúi lelkesedés lengi körül a Kárpátok bérceit!

Nánássy Lajos.

Színház, művészet.

Burmester hangversenye.

1901. év november 25-én nagy ünnepnapja volt Debreczen művészetet kedvelő s pártoló közönségének.

Burmester Willyt hallhatták!...

Kevesen vannak, kik felülemelkedve a köznapiság légkörén, a művészet széles birodalmának csúcspontján foglalhatják el méltó helyüket s kik szellemi erejüknek fenségével uralhatják a világot. Kevesen vannak, akik jóformán nem is emberi tehetségükkel egy más világot képesek feltárni embertársaik előtt. Ilyen Istentől megáldott művész Burmester. Művész a szó legkönyölyebben felfogható értelmében véve. Pedig hosszú haját sem visel s megegyezzen Burmester, mint hű ember — megjelenése sem valami rendkívül megnyerő. A legnehezebb képleteket megértetni a legnehezebb dolog s ennek nagy mestere ő. A leghonyolultabb zenei formákat oly világosan, első hallásra felfoghatólag interpretálni talán senki sem tudja, mint Burmester. Bachot, ezt a négy-századdal előbb élt mester-művészt — akinek zenéjében oly sok az ihlet, az áhítat s roppant távol áll a mai érzékesebb zenében divatozó motivumoktól — úgy adja elő, hogy hallgatói — még debreczeni hallgatói is — lélegzetet visszafojtva, a csodálattól eltelve hallgatják.

Csinálhat bármily képtelennek tetsző technikai fogásokat, soha olyan hatást el nem ér, mint Bach darabjainak értelmezésével. Nagyon sokan vannak, kik Bachot hidegnek tartják. Pedig dehogy hideg. A köszön fajtái között a legnagyobb melegséget a legnehezebben gyuladó antracit ad. S a legigazibb, a legnagyobb melegség is a legnehe-

zebben felgyújtható Bach melódiákban van. S ezeknek felgyújtásában nagy mester Burmester. Ha hihetnénk a lélekvándorlás tanában, azt kellene hinnünk, hogy Bach lelke Burmesterben éledt új életre.

Schubert g-moll Sonatájának Allegro giocoso tételében mutatta be magát először a debreczeni közönség előtt. A kissé ideges művész — minek okáról lentebb beszámolok — sablonszerű tapsokat aratott. Ellenben csak fokozódott s ezután minden játéka után fokozódott a tapsvihar, mikor Andantének széles dalfolyamát hőmpölygette, az egész termet betöltőleg. Az allegro vivace tételben kaczerkodva, már egy kis virtuositást is nyújtott, annyit, amennyit egy kamara zeneműben szabad előtérbe hozni. A zongora részt játszó Mayer-Mahr Mór berlini zongora művész, mint kiváló kamara zenész mutatkozott be. Wieniawskinak Debreczenben már többször hallott s ropant nehéz Faust ábrándjának eljátszása után már vagy 4—5 ször kellett megjelenennie a közönség előtt.

A harmadik szám, mint Mayer-Mahr első soloja, Beethovennek 32. munkája c-moll variációk lett volna, de a mit, amint — bizonyára a rendező dicséretére — kijelentette, e rozoga zongorán nem játszhatott el, Griegnek egy dallamos bölcső dalát s saját Mazurkáját — a mely a középszerűsége nem emelkedik felül — finom érzéssel, átgondoltsággal, de főleg nagy technikai készséggel játszotta el.

Most következett azután az este fénypontja. Mintegy lépcsőzetesen akarta bemutatni Burmester előadói képességét előbb Schumann „Träume rei“-át s „Aus fernem Ländern“ dalait s azután — zongora kíséret nélkül — Bach „Ciaccone“-ját adta elő. Leirhatatlan előadásának szépsége. Nem lát senki egyebet, mint az átszellemült arcczal hegedülő embert s nem hall senki egyebet, mint valami rendkívül bűbajos melódiát, időnként csodálatos harmoniáktól kísérve. Halotti csend uralkodott játszásának ideje alatt a teremben. A legmagasabb fokra felcsigázott szenvedély tört ki abban az orkászerű tapsviharban, amely felzúdult az utolsó nyiretyű vonás után s amely vihar — jóllehet vagy 6-szor megjelent a közönség előtt — nem is csillapodott le mindaddig, míg kezébe nem vette újra hegedűjét. Bachnak egy pattogós Gavottját adta elő nem kisebb sikerrel.

Mayer-Mahr lépett ezután pódiumra saját szerzeményű Serenádját s Lingtnek Magyar ábrándját teljesen idegenszerű felfogással játszotta el. Mayer-Mahrnak játékáról, sajnálatomra, a rendkívül gyenge zongora miatt ítéletet mondani nem igen tudok.

Burmester Bachnak egy kis „Air“-jét adta elő. Az egész darab g húron megy s nem nehéz — eljátszani. Csakhogy úgy előadni, mint a hogy azt Burmester előadta, majdnem lehetetlen másnak. Olyan egyenletes, széles, finoman nüanszizáló vonást el sem lehet képzelni. Bámulatos Burmester vonó kezelése. Perczekig képes kitartani egy vonást. Ennek előadása után bemutatta boszorkánymesterségét is. Paganininek „Nel cor piu“-ját saját átiratában adta. Ebben aztán volt úgy a bal, mint a jobb kéz számára mindenféle fogás és vonás, amit a hegedűn meg lehet csinálni. Valóságos felsőbb hegedű iskola — dióhéjban. Duplafogású balkéz pizzicató, octávfutamok, saltato, staccato, arpeggio, flageoletok stb. stb., mind képviselve voltak ebben a darabban. Mégis értékesebb volt ez a darab, hogy ő adta elő, mert a virtuozt az előadó művészszel egyesítette. A közönség a szokásos ruhatárba való rohanás helyett a pódium köré tódolt s onnan követelte a ráadást, amit meg is nyert az udvarias Burmestertől, mert ráadás-ként eljátszotta Sarasatenak „Czigánymódon“ című darabjának 2 utolsó tételét. Még ezután is sokáig felhangzott a lelkes taps.

A terem félig alig telt meg. S a közönség — legalább is nagy része — még akkor is beszélgett, amikor már játszani akart. S ekkor megtörtént egy pár perczig az, hogy közönség s művész farkasszemet néztek egymással, míg végre néhány erélyes püsszegés után észrevették a beszélgetők, hogy tulajdonképpen nem társalkodó teremben vannak.

A külső folyosókat is be kellett volna vonni szőnyegekkel vagy pedig az előadás tartama alatt nem kellett volna megengedni, hogy erőteljes kopogással sétálgassanak ott. Mindezek a kellemetlenségek idegessé s láthatólag rosz kedvűvé tették Burmestert, úgy, hogy azt hiszem, hogy még mi nem is hallottuk legjobb játékát.

Különben azt beszélük, hogy még vissza jön Debreczenbe. Gyertek el kedves barátaim Ti is nagyobb számmal, mert olyan hegedűst, mint Burmester, kérdés, hogy hallhattok-e, míg éltek. Azt

remélem, hogy sikerül a diákságnak kedvezményes jegyeket kieszközölni abban az esetben, ha kellő számmal előre jelentkeznek.

Peéry

Az operettek egészraját adatta újra igazgatónk. De amit mármegirtunk egyszer, mondhatjuk újra: közönségünk az oka. Mig ugyanis Sakespeare-t üresszínház előtt adják, addig a San Toy hatodik előadása is megtöltötte majdnem teljesen a nézőteret. Hiszen elismerjük mi, hogy sok szép ének-szám van e darabban, hiszen elhisszük mi, hogy Komlóssy végtelenül kedvesen játszik, de csak nem hasonlíthatjuk össze Fáy Flóra Juliájával. És Sziklay bolondozásait, -- mert szentül hiszem, hogy művelt ember a San-Toyban elkövetett komédiázásait művészetnek nem tartja, Odry Rómeójával vagy Komjáthy Öcskájával, Bartha Szörényijével. De hogy az operetteket, azoknak is mondhatjuk, a legalját még jobban megkedvelje nemes Debreczen nemes közönsége: -- lejön Soyer Ilona! Mért nem hoz az igazgató olyan énekesnőt, akitől igaz élvezettel meghallhatjuk a *Cornevillei harangok*, a *Szultán*, *Rip van Vinkle* ének-számaikat, de van még számtalan ilyen klasszikus operett, ahol játszani is kell a művésznőnek, ahol nem elég az a sok külső fogás a hatáshoz, amit mindenki eltanulhat, ha tud énekelni, bár nem isten adta művészi tehetség! Soyer Ilona művészetéről különben jövő számunkban írunk. És most három színdarab előadásáról akarunk megemlékezni. *Uriel Acosta*. Odry dicsősége ugyszólván az egész darab. Ő fordította szép, jó magyar nyelven magyarra s ő adta a főszerepet: Uriel Acostát. A darab alapeszméje az, hogy a zsidóság tulajdonképpen nem felekezett, de faj és mint faj csak úgy maradhat fent Európában, ha görcsösen ragaszkodik Palaesztinából behozott ősi szokásaihoz. S mindenkit, aki ezen már elfogadott szokásokkal szemben, mint újító lép fel: kiátkoz, mert minden újítás a faj elpusztulását eredményezné. Odry és Fáy Flóra nagyon jól játszottak. Odry adta a felvilágosodott, újítani vágyó zsidó ifjút s Fáy Flóra meg azt a zsidó leányt, ki azután is szereti Uriel Acostát, amikor már kiátkozzák. Az egész előadás sikerült volt, s mi jobban örülünk, mikor Sziklay művészetét élvezhetjük, mint e darabban is, amikor kitűnően alakított egy kilenczven éves vén zsidó papot, mintha a sok ostoba operetteket, ostobaszkodásaival, még ostobábbá teszi. *Romeo és Julia*. E shakespearai hatalmas darab is Fáy Flóra és Odry

Árpád dicsőségét emelte. Különösen meg kell dicsérnünk Fáy Florát, ki Juliát kifogástalanul alakította s ha a kéztördelésekből elhagyna egy keveset, határozottan tökéletes Juliát mutatna be bármikor. Odry Rómeója is jó volt, de nem tökéletes. Nem volt benne elég tűz. Nem volt az a Rómeó, a ki nem törődik senkivel, amikor Juliájáról van szó, ki feláldozza családját, önön nyugalma, szülővárosát s végre életét is Juliáért. Az arány semmi esetre sem volt kedvező Odryra, ugyanis Fáy sokkal jobb Julia volt, mint Odry Rómeo. *III. Richárdban* Bartha játszotta a czimszerepet nagy biztossággal s nagy gondnal. Hogy e gyűlölt herceg, majd király rajzát, mily kitűnően festette, legjobban bizonyítja a legutolsó jelenet, mikor Richmund herceg a csatateren megöli: a közönség akaratlanul s észrevétlenül óriási tapsviharral fogadja Richárd halálát. Igaz hogy e taps sok tekintetben Sakespearnek szólt, ki méltó büntetéssel bünteti Richardot, ki a királyi családnak minden trónképes tagját meggyilkoltatja, csak hogy uralkodhasson, de Bartha kitűnő játéka kellett ahhoz, hogy a közönség meggyűlölje Richardot. Legszebb s legjobban megjátszott, hol művészetének egész ragyogását elibünk öntötte Bartha az a jelenet volt, hol megbeszélés szerint templomba megy, hogy ha a nép jön, hogy a királyságot neki ajánlja, lássa, milyen vallásos. A képmutatás művészete volt ez. Az egész előadás, ha leszámítjuk a vontatottságot, teljesen tökéletes volt!

(ss.)

Egy faluba . . .

*Egy faluba, messze messze,
Várnak engem minden este.
Kiülnek a ház elébe,
Úgy néznek a messzeségbe.*

*S hogy az alkony éjre válik,
Kiballagnak a határig.
Hátha mégis, hátha jönne . . .
Halvány arcuk könnyözönbe!*

*Álmukban is, félig ébren
Haza, haza hívnak engem.
Felelget a lelkem rája:
Jövök, jövök nemsokára!*

Baja Mihály.

Ifjúsági élet.

Erdélyi Kárpát-Egyesület. Decz. 25-én Kassay F. István II. jh. a következő tartalmu felhívást bocsátta közre az Akadémia fekete tábláján Papp Lajos senior, Fráter Ernő Seg. Egy.-i elnök és Milotay István, a M. I. T. elnöke aláírásával:

A debreczeni főiskola ifjusága nagygyűlésén elhatározta, hogy a hazafias célok megvalósítása végett önálló működési térre lép. Azt hisszük, egyike a legszebb, legmagasztosabb hazafias céloknak, melyet minden magyar magáévá tehet, a magyar faj szellemi és anyagi megerősítésével a magyar faj supremációjának e hazában való biztosítása. Tul a Királyhágón, hazánk keleti határain él a kicsiny székely nép. Hogy kik ők, mindnyájan tudjuk. Erélyeiket, vitézségöket nagy költők énekelték meg, de a mi ennél több, feljegyezte a történelem. A magyar culturának, a magyar állam-eszmének századokon át volt védőbástyája, előharczósa a kicsiny székelynép. De nemsokára megszűnik az lenni. Földjük csekély termőképessége, hosszú időn át elhanyagolt szerencsétlen gazdasági viszonyaik folytán egy részük vagyoniilag tönkre megy, más részük kivándorol. Az így meggyöngyözteteket aztán megsemmisítéssel, beolvasztással fenyegeti a nagy oláh népáradat. Részletek napról-napra olvashatók a lapokban. Ennek a népnek a megmentését, gazdaságilag, iparilag való talpra állítását tűzte ki egyik legfőbb feladatául az Erdélyi Kárpát-Egyesület. Ennek az egyesületnek, ezen egyesület által kitűzött eszményi céloknak akarjuk megnyerni a debreczeni főiskola nemesen gondolkozó polgárait. Reméljük, hogy az alföldi magyarság metropolisának intelligens ifjusága nem fogja cserben hagyni a fölemelt lobogót, számosan fognak beiratkozni az E. K. Egyesületbe.

A felhívásnak meglelt a kívánt hatása. Nem győzünk betelni az örömmel, hogy főiskolánk ifjusága megint tanujelét adta hazafias gondolkodásának, hogy megtéve egy bár kicsinyke lépést az önálló működés terén, megmutatta, hogy tenni is tud, a hol tenni kell. Vajha az ilyen irányu működés találna követőkre főiskolánk ifjusága körében, az a sok ezer magyar ifju sokat lendíthetne az E. M. K. E., az E. K. E. céljaira, ha belépne az egyesületekbe.

Eddig a következők lettek tagjai az E. K. E.-nek: Fráter E., Gulácsy S., Kiss Jenő, Soó S., Nagy I., Ozory I., Gyökössy E., Füredi P., Csete Géza, Harsányi I. joghallgatók; Szeremley Gy., Nagy Lajos, Zakariás K. theologusok, rendes tagok; Füzessy Géza th., Milotay I., Barabás A., Sipos Géza, Lukács J., Gál Z., Nagy Sándor joghallgatók pártoló tagok. A beiratkozás még egyre tart.

A debreczeni akadémia ifjusága, mely a „Nemzeti Ideál“ lal szemben kimondta, hogy hangzatos szavak után nem futkos. hanem az önálló működés terére lép most; ujabban is bebizonyítja, hogy tud tenni, cselekedni azon eszmék diadalra juttatásánál, melyek, ifju szívét lelkesítik. Még e hó folyamán gyűlést tart az ifjuság, amelynek három kiemelkedő pontja képezi a legnagyobb érdeklődés tárgyát. Az első az „Akadémiai Kör“ megvalósítása, a második a magyar ruhának ünnepe napokon való viselése, a harmadik pedig az 1854-ben elvett diákzászló visszakérésének ügye! A gyűlés eredményéről részletes tudósítást fogunk adni lapunk olvasóinak.

C S A R N O K.

Nagyvárosban.

*Az én vágyamnak is nőtt szárnya,
Messze utra sarut kötöttem ...
Sétáló, cifra uri nép közt
Járok némán, számkivetetten!*

*Nincs senkim itt... Egyszerre mégis
Magamtól kérdelem: látomás-é?
Egy lányka jó... szeme mosolygóbb,
Haja még szőkebb, mint a másé.*

*Valami illat leng körötte,
Édes ígézet száll meg engem.
Akácillatos kis faluba
Járok, bolyongok képzeletben.*

*Akácillatos kis faluba!...
Ugy-e annak vagy te virága?
Csak a napfény csalt ide Téged,
Ugy e szépséges szőke lányka?*

*Pedig kár is volt ide jönnöd,
Hol vége nincs a csillogásnak...
Az illat elszáll, mint a pára,
Sok fény megárthat a virágnak!*

V. Farkas József.

A hangya.

Irta: Madai Gyula.

A nagyerdő fái épen összesugtak, a lombok összeecsókolóztak és halk morajjal köszöntek egymásnak: „jó éjszakát.” Igen, mert a nap, mely bűvöcskát játszik örökké a csillagokkal, a Vénus ragyogó arcának láttára ijedten húzta le fejét a föld kalapja alá. Szürkülni kezdett Fenn már több csillag bolyongott, hogy a vén bükáló gazdát feltaálja, s koronája fényéből lopjon magának egy maréknyi gyöngyöt utravalónak. Némelyik meg egészen elfelejté a játékot, de a helyett kaczerán a földre integet, épen a Nagyerdő lombsátora alá, s nevetve áll szóba azokkal, akik sóvárogva vetik szemöket föl egy csillagképre Lenn a Nagyerdő sétatáin vidám csevegés járta. Nyüzsgőbb lett az elme, beszédesebb az ajak és gyorsabb a szív verése. Mily jó is beszívni azt, amit a beszédes lombok azon frissen leheltek ki; de jó is elfeledni az üde alkonyon estelen a nappal hevített forróságot.

Én is egy lóczára telepedtem. Fejem még homályban volt, de lóczáim előtt az ut szép tiszta világos. Úgy emlékszem, hogy az életen gondolkoztam, mely nagyon rövid és nagyon drága. Az életen, a mely a bolygó kis bogarak élémegszabja a maga feladatát, csak az maradt megoldatlan előttem, hogy a sok megszakasztott élet félbeszerbe hagyott munkájáért ki ad majd elégtételt és számadást.

A mint ezzel a kérdéssel vívódom, erős éles szúrást érek magamon. A fájdalom áthatított egy-két idegszálamon, haraggal kapok arczomhoz, hogy a szúrás okozóját agyonmorzsoljam. Csakhogy nem találtam arczom bőrénél egyebet, mert akkorra már a lócza deszkáján egy természetes barna hangya futott a merre lábai vitték czél nélkül. Ott nem bántottam. Ha már elkerülte bosszum ütését, haladjon a maga arasznnyi útján előre. Így gondolkoztam, mialatt a gyilkos állat a földre ért, s már ujra lábaim előtt botorkált. A nyomorult. Tán ismét arczomra törekszik. Ehol ni! mintha egy sátány háborogna benne, parányiséga szinte reszket a bosszútól, mert ez a gát óriás (aki csak olyan féreg, mint ő) egy hajszállal kizökkenti őt útja vonaláról. S ime mind vakmerőbben tart felém. Szinte liheg a vágtyól, hogy fogával arczo-

mon újabb barázdát karczoljon, s méreg magot ültessen bele. Most hát eltaposlak hitvány! . . . de nem! hiszen megállott. Egy morzsát már apró ajkába szorított s el is indul a sétatut másik oldala felé! Szinte láttam, mily boldogan emeli tovább az édes leleményt. Még le se telepszik, hogy elfogyassza. Talán egy napos fiókáira s a télnek koldus idejére gondol? Kétszer olyan tömeg, mint ő maga s a kis bohó lám megbirkózik vele. Mintha csak az az élő szeretet lobogna benne, mely fák közé küldi az asszonyt, hogy didergő gyermekét a rőzse lángján felmelengesse. Gondolkozni nem tud, csak érez. Nem a számítás küldi a morzsaszeméért, hanem valami más. Nem is tudom én, hogy hívják azt emberi nyelven? Szeretet? eszmény? ösztön? Szóval az, a miből az Istenség egy lehetnyit ép úgy belefuval a porszem rovarába, mint a trónok koronás urába! . . .

A kis balgát már kezdem féltetni. Jobban bánt engem, ha valami konok szalmaszál fenntartja útjában, mit őt. A mit mi meg sem látunk, az mily gáttömeg neki. De gondosan kikerüli Majd leteszi a zsákmányt, előre fut, kémlel, puhatol. Itt simább, ott göröngyösebb az ut. Visszatér, munkába áll és a jobbik uton tovább halad. Mit az emberek országában területóriásokon meg nem találunk, itt egy rögelemen egy morzsa mellett megdicsőítve él: a kitartás, a munka.

A szorgalmas jószág már két lépésnyi utat tett meg. Ép a sétatut közepén halad. Hogy siet! hogy örvendezik, mert ott göröngytelen egyenes az ut, mely szinte szeretettel és biztatva hívogatja arra, a hol egy vidám fürge raj nyüzsgi körül az összehordott garmadát — a boj felé.

Hohó, de térj vissza munkás rovarom? lásd egy munkátlan csevegő csoport jön amott, a mely könnyen rád taposhat. Hogy vigadnak, hogy kacagnak! szinte tánczolva, lebbenve, sietnek feléd. Már itt is vannak. Oltalom nincs tovább. Szegény bogár, tán agyon is tiport már az a fürge láb, mely feletted elhaladt...

Vidám, szökellő hajadon! mikor ifjadsz, ha nem mondtad is, de szíved azt dobogta: szeretlek, imádlak; mikor szerelmesed átölelt és azt mondta: liliomszálam, angyalom — te gyilkolál... a munkát és anyai szerelmet.... Hanem hát menj, vigadj, neved, álmodj tovább. Ne tudj te erről semmit, semmit. Nem te nevelsz, nem a hangya halt meg, hanem az ellentétek játékán akart ma mu-

latni... valaki vagy valami... Sors? Gondviselés? Élet? Isten? Szavakkal nem mondható hatalom...

És mennyivel érdekesebb a játék, mikor a hangyaszerep — emberé!...

Lapszemle.

A „Közlöny”-nek, a magyarországi protestáns theologusok lapjának ez évben már 6 száma jelent meg. Mind a hat szám világos bizonyítéka annak, hogy kitűnő kezekben van, s hogy Nánássy Lajos széles alapokon nyugvó tudása és a szerkesztés körül szerzett tapasztalata már több esztendőnek gyümölcse, biztató eredménye. De kitűnő bizonyítéka annak is, hogy mily hatalmas erővel dolgozhat a magyarországi protestánság, csak egyesülniök kell, hogy csak úgy lesz ereje a katolicizmus tulkapási ellen hatalmas, de jogos küzdelmet indítani a protestantizmusnak, ha egyesülnek. Nagy gonddal szerkesztette meg Nánássy Lajos az okt. 31-iki számot, a mikor is a reformatio jelentőségéről az összes magyarországi theologiákról tanárok és theologusok írtak sokszor nagyon is találó sorokat. Erős kitaratást kívánunk a lapszerkesztőjének s munkatársainak, hogy a hazai protestantizmusnak mihamarabb első harcosai lehessenek majd az életben is.

A Budapesti Egyetemi Lapok 11 és 12-ik számai is tartalmasak. A tizenegyedik számba Nagy József a Mensa-Akademika-Egyesület elnöke írt vezércikket *Diák Otthon* címmel. E vezércikk szomorú hírt tár elénk a budapesti egyetemi hallgatók nyomoráról. E szomorú állapotok megváltoztatására vagy enyhítésére a „*Diák Otthon*” van hivatva. Hogy azonban ez létesüljön, az Egyetem professorainak s a diákságnak vállvetett munkásságára van szükség s hiszi, hogyha higgadtan, komolyan, szeretettel, előrelátással kezdenek munkába, a diák otthon eszméje megvalósul. A „*Bölcsészet hallgatók Segítő egyesületé*”-nek társasvacsorájáról írt referátát örömmel olvastuk, mely a tanárikart ismét közelebb hozta az ifjúsághoz, s mely arra mutat, hogy a tanár és tanítvány közt közeljövőben meglesz az a szeretettel teljes viszony, mely megtermi gyümölcsét minden téren, minden időben. E társasvacsorát 29 éves fennállásának emlékére rendezte a bölcsészek Segítő egyesülete. A tárczarovatban Toma István írt „*A magyar football-sportról*” igen érdekes

elme-futtatást. Vázolja — bár csak nagy vonásokban a sport eme fájának nagy hasznát, mely hivatva van emelni a külföld előtt is a magyar sport jó hírnevét s azonkívül az erős szervezet megőrzésére, fokozására, a baráti együtt érzés ápolására, növelésére is jótékony hatást gyakorol. Van e számban pár ügyesen megírt költemény: Karafiáth Jenő, Szepessy László s Balatoni tollából. A többi rovatok: *Művészet, Irodalom, Sport* s a *Hírvonat*, mind arról tesznek tanubizonytságot, hogy jó erők szerkesztik a lapot és legfontosabbnak az ifjúsági dolgokat tekintik. A tizenkettedik szám a *Diák otthon* ügyében 1901. november 18-ára összehívott gyűlésről s ennek eredményéről számol be részletesen. Végre hát odáig jutott ez ügy, hogy általános ifjúsági gyűlés elé került, bár nagyobb eredmény nélkül. Szép rendben folyt le az ülés, a kellő higgadtságot, komolyságot mindvégig megtartották az egybesereglett ifjak. Az Egyetem rektor magnifikusa: Dr. Vécsey Tamás és a jogikari dékán: Concha Győző is ott voltak a gyűlésen. A gyűlés eredménye az lett, hogy elfogadták Nagy József indítványát, 26 tagú bizottságot küldött ki kebeléből az ifjúság, mely az építési tervet készíti elő s a költség előirányzatot tárgyalja s fontolóra veszi, hogy a szükséges összeget honnan, miből lehet fedezni. »*Az ipar organikus fejlesztéséről*:« Petrik Aladár; »*Fiume közjogi állásáról*:« Engel Sándor írt kitűnő és magvas értekezést, a külön mellékletként megjelenő: *Joghallhatók Tudományos Egyesülete* című rovatban. »*Régi magyar diák élet*« címmel érdekes sorozatba kezdett e számban Gulyás József bölcsész és ezt a kérelmet küldte hozzánk: „*Régi magyar diák élet*” címmel egy rajz sorozatba kezdtem, melynek egy része az „*Egyetemi Lapok*”-ban fog megjelenni, összegét pedig Zombori Dezső és Toma István egyetemi polgártársakkal szövetkezve külön kötetben, adom ki karácsony előtt vagy után. Arra kérek benneteket, hogy egy néhány adattal támogassatok! Debreczenre vonatkozólag minden forrástól távol vagyok s csak emlékeimre, meg a ti felvilágosító tudósításotokra támaszkodhatom. Lessetek el egyet és mást öregek ajakáról, vagy az olvasóteremben, könyvtárakban nézzetek szélyel. A tudósítóknak nyilvánosan mondok köszönetet v. az „*Egyetemi Lapok*”-ban, vagy majd a könyvben. Szerető barátotok Gulyás József. (A tudósítások szerző címére vagy az „*E. L.*” szerkesztőségébe

(Kaplony-utca 1. sz.) alá küldendő. Örömmel helyt adunk e felhívásnak s egyszersmint felkérjük lapunk barátait, támogassák adatokkal komoly törekvő ifjú barátunkat. Van e számban Lampérth Gézáról kitűnő két költemény. Az ifjúsági élettel foglalkozó egyéb rovatai is gazdagok (j. 0.)

A kolozsvári Egyetemi Lapok három száma van előttünk. A színes gazdag, változatos tartalom, az előbbi számokéhoz hasonló, csak hogy talán még szebb. A 4. szám. *A nemzetközi diák kongresszus előtt. Az ezer magyar ifjú és a Nemzeti Ideál* cz. cikkben az ifjúság ügyével és életével foglalkozik. Közli br. Horváth Emilnek igen szép *Emlékbeszéd*-ét báró Jósika Miklós felett. A lap többi részét Márki J. Péterfi T. és Kovács G. csinos költeményei, továbbá Gopcsa Endre *Arczképek* tárczaciklusának második része foglalják el. A lapnak — mondhatnók — ez a legértékesebb, legszebb cikke s a benne megnyilatkozó megfigyelés, pszichologia, élet és ember ismeret az ideális (az első ciklusban) és reális szerelem művészi rajza lépten-nyomon elárulják az egyetem falai közötti diáknak már az életből gazdag tapasztalatokkal visszatért embert.

Az 5-ik számról nem szólhatunk az elismerésnek ezen a hangján. Mert míg élvezettel olvasunk az ifjúsági életnek szentelt vezércikket; Gyórfy, Fráter és Kiss Menyhért dolgait, a diák-kisasszonyok versikéitől fázunk. Szép a szerkesztői udvariasság, de máskor csak hadd maradjanak ki a kisasszonyok e nemű zengeményei, ha még oly szépek is — a kisasszonyok.

Nagy változatosságot tüntet fel a lap 6-ik száma. Ifj. Bartók György az ifjúsági életnek már a középiskolákban való fejlesztéséről ír tartalmas cikket. Asztalos Kálmán Kecskemétyvel foglalkozik. Megemlékezik a lap Heine szobrának leplezéséről, a Szemere istálló színeinek a Múcsarnokba való beviteléről. Költeményeket hoz Kovács, Issekutz, Péterfi, Szentgyörgyitől Csinos tárcza *Levele* Gopcsa tollára vall Színház, Művészet, Irodalom rovata érdekes, a Hírek közérdekű eseményekről számolnak be. (sz. l.)

Ifjúsági egyletek.

A Magyar Irodalmi Önképző Társulat hatodik rendes gyűlése a múlt hó 9-én volt. A gyűlés mindenekelőtt versenyszavaltat után akarta eldönteni, hogy a nov.

17-iki Csokonai-ünnepélyre kit küldjön ki szaválni. Mint-hogy azonban, talán az idő rövidsége miatt, talán azért, mert a költemény a legjobb szavaltot is próbára teszi — a versenyre csak egy ember jelentkezett, a társulat a jelentkező Baja Mihályt küldte ki Gyökössy Endre, lapunk szerkesztőjének: *Csokonai búcsúja a kollégium ifjúságától* című pályanyertes költeménye elszavaltására. Ugyancsak Baja Mihály ezen a gyűlésen több költeményt szavalt el a gyűlés nagy tetszése mellett saját költeményeiből, melyért a kör, valamint Kassay F. Istvánnak felolvasásáért (Buffon: *A stilusról*; felolvasó fordításában) jegyzőkönyvi köszönetet mondott; ellenben Miszty Mihálynak szavaltát, ki Tompának *A madár fiaihoz* című allegóriáját szavalta, csak a kevésbé sikerült fokozatra ítélte.

A hetedik rendes gyűlés a közbejött Csokonai-ünnepély alkalmából rendezett dísz-gyűlés miatt, csak a múlt hó 23-án volt. A különben szép és elég változatos műsorból a tagoknak minden egyes szám után való sűrű felszólalása, nagy mérvű hozzászólási kedve miatt csak három szám volt meghallgatható, mert a hosszas, sokszor indokolatlan és szükségtelen felszólalások az időt valóban elrabolták. Nagy Mihály Sass Edének: *Zongora előtt* című költeményét szavalta közepsikerrel, míg Jakab Lajos Mátray Lajosnak *Julius Caesárjával* általános tetszést és sikert aratott. Hosszas vita fejlődött ki Gál Zoltán szabad előadása felett, melynek tárgyát az első felében a sikkasztás, mint társadalmi általános jelenség s e bajnak helytelen orvoslása képezte, míg az előadás második felében Kecskeméty sikkasztásával foglalkozott. A gyűlés a szabadon előadott *hirlapi cikkről* egyszerűen tudomást vett. (sz. l.)

A „Debreczeni Főiskolai Gyorsíró Egylet.” Nagyobb dicsőséget alig aratott még az Orsz. Magy. Gyorsíró Egyesület versenyén város, mint Debreczen, melynek kiküldöttei három díj fejében hozták el a legnagyobb kitüntetést, az aranyat. Csobán András, Sík Antal és Vimmer Béla azok, kik tehetségükkel az okt. 10-én tartott országos versenyen oly szép elismerést szereztek városunknak. Bennük e negyedszázados multtal dicsekvő egylet fejlődésének bizonyosságát birjuk, azt a megnyugtató gondolatot, hogy az az önzetlen munkásság, melyet ez egylet a gyorsírás ügyének különösen városunkban hozott, nem vész el, hanem eredményében leszűrődve, átszáll az új nemzedékekre s egyengeti az eszme diadalra jutásának útait. (—)

A Joghallgatók Önképzőkörének rendes ülésén Fáy Arthur, a kör szorgalmas tagja, tartott felolvasást „Magyar állampolgárnak külföldön és külföldinek magyar jogterületen kötött házasságáról.” A felolvasást, bár tárgya a II. éves joghallgatókra nézve actualis volt, meg lehetős kevesen hallgatták, a mi pedig ajánlatos lett volna, nem csak a belőle vonható tanulságok, hanem a bírálat kedvéért is.

Az október hó végén tartott pályázat eredménye, mint tudva van, az lett, hogy az első díját Rác Lajos III. é. jh. nyerte el értékes dolgozatával; a második díj

nyertese pedig Fáy Arthur terjedelmes, alapos értéke-zése lett.

A Főiskolai Hittanszaki Önképző Társulat utóbbi öt gyűlése is élénk munkásságot mutat. Mintegy 20-an léptek fel e gyűléseken különböző irányú és tárgyú munkálataikkal; rövidség okáért e helyen csak a következőket említjük meg: Bodor Pál 4 th., Bálint István 1 th., Füzessy Géza 2 th., Gacsai János 2 th., mint a kik leg-szebb sikerrel imádkoztak, vagy adtak elő prédikáció-részleteket; mások meg vallásos költemények szavalá-sában gyakorolták magukat. Felolvasást hallottunk 6 ízben, még pedig Nánássy Lajos 4 th., esk. felügyelőtől (Egy mostanában megjelent német röpiratról és annak hatásáról.), Kónya Gábor 2 th.-tól (Biblia magyarázat.) Ujlaki Miklós 3 th.-tól (Bírálat.), Peti Sándor 1 th.-tól (Költemények), a nov. 6-iki gyűlésen pedig Szarka Lajos 2 jh. mint vendég érkezett Tompa Mihály családi és vallásos költészetéről.

Megtette a társulat az előkészületeket a jövő félév-ben tartandó vitagyűlésre, melynek tárgya ez lesz: „Óhajtható-e, hogy a budapesti egyetemen protestáns theol. fakultás legyen?” Intézkedett az önképző-kör pályatételek kitűzéséről is, következőleg állapítván meg annak pontjait:

1. *Az egyháztörténelem köréből*: „Félegyházi Tamás debreczeni lelkipásztor, bibliafordító élete és munkássága.” Jutalma 30 K.

2. *A symbolikából*: „A katolikus és református egyház közötti különbség tanban, cultusban és alkot-mányban.” Jutalma 30 K.

3. *A praktika theologia köréből*: a) Irassék úrvacsora utáni egyházi beszéd I. Ján. 4., 16. alapján. Jutalma 12 K. b) Irassék szombat délutáni templomi imádság. Jutalma 8 K. (K. G.)

Sport.

„Debreczeni Torna- és Kerékpáros Egyesület.”

Az egyesülés csakugyan létrejött — a mint már lapunkban előre jeleztük — városunknak két sport-egylete közt a „Deb-reczeni Tornaegylet” s a „Debreczeni Kerékpáros Egylet” közt s az új egylet most a fentírt címet viseli.

Az alakuló gyűlés nov. 10-én volt. Elnököknek meg-választottak: Dobiecki Sándor országgyűlési képviselő; Dr. Kenézy Gyula és Lasz gallner Kálmán, ki egyszersmind ügy-vívó elnök. Alelnökök: Aczél Géza, Des Combes Henrik és Vecsey Imre. Titkár: Dr. Horvay Róbert. Jegyzők: Dr. Vá-sárhelyi Zoltán és Forberger Béla jh. Pénztárnok: Dr. Varga Lajos. Házgondnok: Burger Izsó. Művezető: Tóth Mihály.

Az új egylet meghagyta az akadémiai hallgatóknak, ama kedvezményt, hogy ha 50-en beiratkoznak, a díj felét vagyis 5 koronát fizessenek egy iskolai évre.

Verseny. A „Debreczeni Torna- és Kerékpáros Egyesület” decz. 4-ikén péterfia-utczai csarnokában házi ver-senyt rendez. Felhívjuk ezúttal is a tagok és érdeklődők figyelmét. Remélhetőleg az akadémiai hallgatók közül többen

nyernek díjat. A verseny után az „Angol Királynő”-ben tár-sas vacsora lesz, a melyre az érdeklődőket is szívesen látja az egyesület. (—r—a.)

A „Főgymnasiumi Tornakör”-ről (vezető tanár: Tóth Mihály, elnök: Miskolczi Albert) elismerőleg szólhatunk. Különös dícsérettel kell megemlékeznünk arról az újításról, a melyet tagjainak egyöntetű s minden irányú kiképzésére a csapat-tornázás behozásával létesített. A csapatok vezetői (Balogh István, Bálint Antal, Dienes Lajos, Sik Antal, Szabó Ferencz VIII. o. tanulók és László János, Sarka Béla és Szegedi Géza VII. o. tanulók) feladatuknak szép sikerrel fog-nak megfelelni, mire az eddig tartott csapat-torna órák után ítélve méltán is számíthatunk. A kör e nemű óráit hetenként kétszer, szerdán és szombaton tartja. A téli évszakban az ugrás, futás, nyújtó, korlát, ló, bak, létra, rohamdeszka gya-korlatok betanítása van célba véve. A tavaszon ezek helyét kirándulások, magyar játékok felelevenítése és terjesztése fogja betölteni. Mindezeket a kör vezetősége az idén vette először programjába, de úgy hisszük, mint a csapat-tornázás eszméje, ezek is teljesedésbe mennek.

Különfélék.

Főlhívjuk kollégiumi olvasóink figyelmét arra, hogy a kik a karácsonyt nem fogják itt tölteni, az ol-vasóba kitett ívre neveiket és karácsonyi hol tartóz-kodásuk helyét feljegyezni sziveskedjenek, hogy lapunk karácsonyi számát utánuk küldhessük.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola nő endékei szépen ülték meg a múlt hó 17-én szeretett igazgatójuk neve-napját. Sikerült ünnepélyt rendeztek tiszteletére, me-lyen szavakat és énekszámokat adtak elő, sőt egy vígjátékot is eljátszottak — a kis művésznők. A múlt hó 25-én pedig Csokonai, illetve Lillának emlékére ren-deztek ünnepélyt, mely mint értesülünk, nagy érdeklő-dés mellett szép sikerrel folyt le. Sajnáljuk, hogy mi-vel szerkesztőségünk nem kapott meghívót s az ünne-pélyről nem értesült idejekorán, arról részletesebben nem írhatunk.

Előfizetőink. Ujabban előfizettek lapunkra: nagy-ságos Dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanár; Baja Ilonka (Zenta); Mocskónyi József főgymn. tanár (Szarvas); Földváry Tamás földbirtokos (Papos); Kir. Jogakadémiai Társaskör (Pozsony); Tanítóképezdei Olvasókör (Debreczen); Jogakadémiai Olvasókör (Pécs); Kovács József (Debreczen); Emődy Imre földbirtokos (Szeghalom); Lukács Erzsike (Bicske, Fehérmegye); Függelenségi Kör (Debreczen). (B. L.)

Madárdal.

Sűrű őszi ködön által
Száll csicsergő kis madárdal.
Tán tavasz lesz újra... újra,
Dehogy... A te kaczagásod
Hallik át az udvarunkba.

Dalolj, dalolj kis madárka
A tavasznak egy virága
Bús szívemben fakad újra:
Valahányszor kaczagásod
Hallik át az udvarunkba.

Hitvallásom.

Kicsiny, bohó gyerekkoromba még,
Óh annyi csöndes, édes éjszakán
Felső virágról s rólad álmodék
Te szerelem, te legnagyobb talány.

S mit álmaim bűvös varázsa szőtt
Abból valóra nem vált semmisem
És mégis én a dobogó szívek
Örök hatalmát vallom és hiszem.

Szerkesztő üzenetei.

Olvasóinknak! Lapunk legközelebbi száma, mely egyszersmind karácsonyi számunk is lesz, nagyobb terjedelme miatt a rendesnél későbbben, de úgy fog megjelenni, hogy a karácsonyi megelőző kedden már mindenki kezéhez kapja. Egy kis türelmet kérünk!

L. E. (Bicske.) Köszönjük szíves érdeklődését és elismerő sorait.

Legalkalmasabb Karácsonyi ajándék.

PAPIRKERESKEDES

ÉS

KÖNYVKÖTÉS ZET.

Sötét kamra díjtalan használatra.

Tessék árjegyzéket kérni.

A tanuló ifjúságnak 5% engedmény.

Alapított 1805.

CSÁTHY FERENCZ

bel- és külirodalmi
könyv-, zenemű- és papir-kereskedése
DEBRECZENBEN,

II. kerület, Egyháztér 2-dik szám alatt
(a nagytemplomnál).

Ajánlja dús raktárát a tudomány minden ágából, minden nyelven

könyvkereskedését

az irodalmi téren előforduló jelenségek gyors megszerzésére.

Megrendelések árfelemelés nélkül a leggyorsabban s pontosan eszközöltetnek.

A legújabb és legkedveltebb **zeneművek nagy raktára**, zeneművek kívánatra megtekintésül is küldetnek.

Lombfűrészeti minták és deszkák dús raktára.

Vége 10,000 kötetből álló magyar és német **kölcsön-könyvtárát** legillőbb árak mellett. E tekintetben kellő felvilágosítást nyújt a kölcsön-könyvtár-jegyzék.

FEKETE JAKAB

uri divat, fehérnemű és kalap üzlete

Debreczen,

Főtér, Kistemplom mellett.

Tisztelt vevőim szíves figyelmébe!

Karácsonyi és újévi ajándékokra alkalmas újdonságaim közül ajánlom alant jelzett cikkekelt **feltűnő olcsó árban**:

Valódi angol, olasz, gráci és honi gyártmányu kalapok és cylinderek, fehérneműek, bál ingek, kezek és gallérok, chikkes nyak-kendők, francia batist és vászon zsebkendők, elegáns angol férfi esernyők, Jäger tanár-féle alsóruhák és harisnyák, karlsbadi férfi cipők különlegességek, bál lackcipők, Zachariás-féle bőrkeztük, vadászsapkák, kocsi-takarók, francia és angol illatszerek, pénz-, szivar- és cigaretta-tárczák, ezüst sétatotok, minden a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Kérem szíves látogatásával szerencsétetni, hogy alkalma legyen üzlettem szoliditására, pontos és gondos kiszolgálásáról személyesen meggyőződni.

A collégiumi ifjúságot 5% árkedvezményben részesítem.

Olcsó szabott árak.

Alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándékok

kaphatók
elsőrangú és a legnagyobb órás üzletbe**Gasparik Antal**
(Serli Ede utódánál)Chronometer mű-órák, ékszer-kereskedő,
Első Magyar Inga-óra gyáros és Magyar
Állam Vasutak pályá órása

Debreczen, Piacz-utca 16. sz.

Dús választék különféle saját gyártmányú
inga-órákban, Genfi és ezüst órákban,
különféle ékszerekben u. m. lánczok, karkö-
tők, gyűrűk, fülbevalók, gombok, gyémánt,
Briliant áruk és különféle ezüstneműek
óriási választékban.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Cziczó Lajosúri és női czipész
DEBRECZEN.Ajánlja dusan berendezett saját gyárt-
mányu kész**férfi- és női czipő-raktárát.**Vidéki megrendelések minta czipő beküldése
szerint páronként jutányos ár és pontos kiszol-
gálás mellett eszközöltetnek.

==== Meg nem felelő czipők kicseréltetnek. ====

Mérték utáni megrendelések a legújabb divat
szerint készítettetnek el.Készpénzfizetés esetén
a collégiumi ifjuság 5% árkedvezmény-
ben részesül.**Kovács József**

borbély- és fodrász-terme

Debreczen, Piacz-utca
a városházával szemben.Van szerencsém a collégiumi ifju-
ság becses figyelmét üzletemre fel-
hívni, hol is40% árkedvezményben részesítem a
mélyen tisztelt ifjuságot.

Figyelmes és tisztességes munka.

Tisztelettel

Kovács József,
borbély és fodrász.**MAUK JÓZSEF**

ajánlja,

angol, francia és hazai gyárt-
mányú szövetekkel dusan fel-
szerelt**férfi szabó üzletét,**
izléses és divatos szabású, angol,
magyar és diszruhák, valamint papi
egyenruhák elkészíttetésére.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

A főiskolai ifjuság részére
készpénz fizetés esetén 5%-os árked-
vezményt ad.**Piacz-utca 12. Stenczinger-ház.**